

ระบบสังคมอินเดีย

การศึกษาระบบความคิดเกี่ยวกับสังคมอินเดียนั้น เราพบว่า แหล่งความคิดที่สำคัญและเก่าแก่ที่สุดก็คือ คัมภีร์ทางศาสนา สังคมอินเดียที่ปรากฏเป็นระบบอย่างเช่นทุกวันนี้ก็คือผลผลิตทางความคิดของปราชญ์อินเดียตั้งแต่สมัยโบราณ โครงสร้างของสังคมอินเดียปัจจุบันก็คือผลผลิตของอดีต

คัมภีร์ทางศาสนาที่สำคัญ มีชื่อเสียงอันถือได้ว่าเป็นแหล่งบันทึกวิถีชีวิต ระบบสังคมของอินเดีย(โดยเฉพาะสังคมฮินดู) ได้แก่ วรรณคดีพระเวท คัมภีร์ปุราณะ สูตรต่าง ๆ มหาเทพรามายณะ และมหาภารตะยุทธ รวมถึงคัมภีร์ภควัดคีตา คัมภีร์เหล่านี้เป็นแหล่งความคิดทางสังคมของอินเดีย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับระบบอาศรม¹ ระบบวรรณะ ระบบครอบครัว ล้วนแล้วแต่เกิดจากความคิดที่บรรจุอยู่ในคัมภีร์เหล่านี้ทั้งสิ้น นอกจากนี้ก็ยังมีคัมภีร์มนูธรรมศาสตร์ ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิพิธีกรรม กฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม ก็เป็นแหล่งความคิดที่ช่วยเสริมสร้างส่วนหนึ่งของระบบสังคมอินเดียด้วยเช่นกัน

นอกเหนือจากคัมภีร์ทางศาสนาของฮินดูแล้วในสมัยโบราณพุทธศาสนาก็เคยรุ่งเรืองในอนุทวีปอินเดียมาเช่นกัน พุทธศาสนาก็มีแนวคิดเกี่ยวกับสังคมเช่นเดียวกับฮินดู ในสมัยก่อนที่พุทธศาสนาจะเสื่อมถอยไปจากอนุทวีป กลุ่มชาวพุทธก็นับว่ามีบทบาทไม่น้อยต่อการสร้างระบบสังคมอินเดีย แต่ต่อมาภายหลังความเสื่อมถอยของพุทธศาสนา เป็นเหตุให้ความคิดทางสังคมของพุทธเสื่อมไปด้วย ในที่นี้จะขออธิบายเฉพาะแนวคิดและการจัดระเบียบทางสังคมของฮินดูด้วยเหตุที่ยังคงปรากฏให้เราได้เห็นอยู่จนถึงปัจจุบัน

ระบบวรรณะ (Varna)

คำสอนของศาสนาฮินดูประการหนึ่งกล่าวอ้างเอาไว้ว่า การที่มนุษย์จะประสบผลสำเร็จในการประกอบกิจการใด ๆ อันรวมไปถึงการบรรลุโมกษะนั้น มนุษย์พึงปฏิบัติให้เป็นอย่างดีเหมาะสมตาม"วรรณะ" ดังนั้นชาวฮินดูจึงเคร่งครัดต่อ "ธรรมะ" ของวรรณะของตน ซึ่ง "ธรรมะ" นี้ ผูกพันอยู่กับ "อาศรม" หรือ "วัย" ของบุคคลนั้น ๆ ดังรวมเรียกว่า "วรรณาศรมธรรม" ซึ่งมีความหมายว่า

¹ ดูหัวข้อว่าด้วยระบบอาศรม

หน้าที่ของคนในแต่ละวัยของแต่ละวรรณะ จากความหมายนี้เองทำให้เรามองเห็นว่า ระบบวรรณะนั้นจะต้องผูกพันเกี่ยวข้องกับชาวฮินดูไปตั้งแต่เกิดจนตาย

วรรณะ หมายความว่าอะไร?

จากคำบรรยายของนายตรีโลกนาถ ปาวา ที่ปรากฏในหนังสือ อารยธรรมอินเดีย ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร : พ.ศ. 2515 ได้อธิบายเอาไว้ว่า

"ในศัพทานุกรมของภาษาสันสกฤต คำว่า "วรรณะ" แปลว่า สี อักษร ชาติกำเนิด ลักษณะคุณสมบัติ รูป ประเภท ฯลฯ แต่ในที่นี้ควรจะหมายความว่า ลักษณะหรือคุณสมบัติมากกว่าอย่างอื่น เพราะเป็นการตีความหมายของพระเวท ยกตัวอย่างเช่น วรรณะพราหมณ์ หมายถึง ผู้มีลักษณะเป็นพราหมณ์หรือผู้ที่มีคุณสมบัติเป็นพราหมณ์ เป็นต้น ในคัมภีร์พระเวทสอนไว้ว่า มนุษยชาตินั้น หากจะแบ่งประเภทออกไปแล้วย่อมสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทหรือ 4 วรรณะใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ วรรณะพราหมณ์ย่อมมีลักษณะเป็นพราหมณ์ ผู้ใดที่มีลักษณะกษัตริย์ ผู้นั้นก็เป็นวรรณะกษัตริย์ ผู้ใดมีลักษณะแพศย์ ผู้นั้นเป็นวรรณะแพศย์ หากผู้ใดมีลักษณะศูทร ผู้นั้นก็เป็นวรรณะศูทร"

คำว่าวรรณะยังมีการให้ความหมายไว้อีกว่า หมายถึง สี ซึ่งหมายถึงสีผิว โดยขยายความว่า ประชาชนในอินเดียมีเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ที่มีสีผิวกายแตกต่างกัน โดยเชื่อว่าคนที่มีสถานะทางสังคมสูง (วรรณะสูง) ส่วนใหญ่จะมีผิวขาว ในขณะที่คนที่มีสถานะทางสังคมต่ำ (วรรณะต่ำ) เป็นผู้ที่มีผิวกายดำ นอกจากนี้ยังอาจหมายถึงสีของเครื่องแต่งกายโดยอ้างว่า ธรรมเนียมดั้งเดิมระบุไว้ว่า พราหมณ์แต่งขาว กษัตริย์แต่งแดง แพศย์แต่งสีเหลือง ศูทรแต่งสีดำ (วราคม ที่สุกะ, ไม่ระบุปีที่พิมพ์, หน้า 49)

การให้ความหมาย การตีความ การใช้คำศัพท์ภาษาต่างประเทศ สำหรับคำว่า วรรณะ ยังคงสามารถโต้เถียงกันได้ ดังนั้นในที่นี้จึงเพียงแต่จะอธิบายว่า วรรณะ หมายถึง ชนชั้นทางสังคมในระบบสังคมของฮินดู ซึ่งมี 4 กลุ่มหรือ 4 วรรณะ มีสถานะทางสังคมไม่เท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตามในแต่ละวรรณะก็ยังมีแบ่งย่อยออกเป็นกลุ่มทางสังคมเล็ก ๆ ซึ่งในที่นี้จะใช้คำว่า ชาติ (อ่านว่า ชา-ติ) Jati ดังจะอธิบายรายละเอียดต่อไปข้างหน้า

บ่อเกิดของระบบวรรณะ

ความคิดเกี่ยวกับการแบ่งประชาชนออกเป็นชนชั้นต่าง ๆ กระทบพัฒนามาเป็นระบบวรรณะที่มีกฎเกณฑ์ข้อห้าม ข้อกำหนดที่ซับซ้อนนั้นคงต้องใช้เวลานับพันปี ดังนั้นจึงเป็นการยากหรืออาจจะเป็นไปได้เลยที่จะสืบย้อนให้เห็นกำเนิดที่แท้จริงและถูกต้องของระบบนี้ หลักฐานสำคัญ ๆ ที่ใช้ในการศึกษาเรื่องระบบวรรณะนี้เองก็กล่าวถึงต้นตอหรือกำเนิดของระบบวรรณะไว้น้อยมาก

ในคัมภีร์ฤคเวท ซึ่งถือว่าเป็นคัมภีร์ทางศาสนาที่เก่าแก่ที่สุด ระบุเรื่องราวของวรรณะไว้ว่า วรรณะทั้ง 4 เกิดจากพระพรหม โดยพระพรหมสร้างวรรณะต่าง ๆ จากอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของพระองค์เอง อันได้แก่ พราหมณ์สร้างจากพระโอษฐ์ กษัตริย์สร้างจากพระหัตถ์ แพศย์สร้างจากพระเพาะ และศูทรสร้างจากพระบาท (อย่างไรก็ตามผู้รู้บางท่านกล่าวว่า พระพรหมสร้างวรรณะต่าง ๆ จากสี่พระ ขา และเท้า ตามลำดับ) และหลังจากนั้นก็มีการอธิบายความเพื่อกำหนดหน้าที่อาชีพของคนในแต่ละวรรณะ อย่างเช่น พราหมณ์เป็นนักบวช ครู กษัตริย์เป็นผู้ปกครอง แพทย์เป็นพ่อค้า ชาวนา ชาวไร่ ศูทร เป็นผู้รับใช้คนในวรรณะอื่น ๆ การจำแนกหน้าที่เช่นนี้ยังปรากฏในคัมภีร์ทางศาสนาเล่มอื่น ๆ เช่น คัมภีร์มनुธรรมศาสตร์ คัมภีร์ปุราณะ มหากาพย์รามายณะ และมหากาพย์ภารตะ (วราคม ที่สุกะ : หน้า 50)

แนวคิดหรือทฤษฎีการกำเนิดระบบวรรณะข้างต้นสะท้อนให้เห็นความผูกพันของระบบสังคมกับพระเจ้า ดังนั้นจึงมีความเชื่อกันว่า ระบบวรรณะ เป็น "ธรรมะ" หนึ่งที่พระเจ้าทรงสร้างขึ้น ซึ่งจะต้องคงอยู่ตลอดไปเปลี่ยนแปลงไม่ได้สมาชิกของสังคมต้องทำตาม "ธรรมะ" ที่พระเจ้าเป็นผู้กำหนดขึ้น และยังคงรักษาระบบไว้ด้วย

นอกเหนือจากทฤษฎีกำเนิดวรรณะว่ามาจากพระเจ้าแล้ว ยังมีแนวคิดหรือทฤษฎีอีกบางประการที่กล่าวถึง เช่น ทฤษฎีที่อ้างว่า พราหมณ์เป็นผู้ตั้งระบบ สร้างกฎเกณฑ์ของวรรณะเพื่อธำรงรักษาสถานะทางสังคมของตนให้สูงส่งกว่าชนชั้นอื่น เนื่องด้วยสถานะทางสังคมของตนนั้นถูกทำลายโดยชนกลุ่มอื่น ๆ อันเนื่องมาจากพัฒนาการทางปรัชญา ศาสนา ในยุคอุปนิษัท

แนวคิดอีกแนวคิดหนึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับความเหนือกว่าทางเชื้อชาติ โดยอ้างว่าชาวอารยันที่อพยพเข้าสู่อนุทวีปถือว่าตนนั้นมีความเจริญกว่าคนพื้นเมืองอินเดีย จึงคิดแบ่งแยกมิให้เกิดการผสมปนเปทางเชื้อชาติ โดยสร้างระบบนี้ขึ้นมา

แนวคิดท้ายสุดเป็นแนวคิดเกี่ยวกับกำเนิดของระบบวรรณะว่าเกิดขึ้นเนื่องจากมีอาชีพหรือหน้าที่ต่างกัน (ไม่เกี่ยวกับศาสนา)

อย่างไรก็ตาม เราได้พบคำอธิบายบ่อเกิดของวรรณะที่นำเอาแนวคิดทั้งหมดที่กล่าวข้างต้น ผสมผสานกัน ซึ่งอธิบายโดยอาศัยลำดับเวลาตามประวัติศาสตร์ และพัฒนาการของชนเผ่าอารยัน ตั้งแต่แรกเข้ามาในอนุทวีปอินเดีย จนกระทั่งระบบวรรณะได้พัฒนาเป็นรูปเป็นร่างขึ้นโดยสมบูรณ์

Romila Thapar ได้อธิบายการกำเนิดของระบบวรรณะไว้ในหนังสือ A History of India : Volume I ซึ่งพอสรุปได้ว่า เมื่อชาวอารยันแรกเข้ามาในอนุทวีปอินเดีย ชนเผ่าอารยันมีการแบ่งชนชั้นทางสังคม (Social Class) ออกเป็น 3 ชั้นชั้น คือ นักรบ หรือชนชั้นปกครอง พระนักบวชและประชาชนธรรมดา เป็นการแบ่งชนชั้นอย่างหลวม ๆ สำนึกเกี่ยวกับชนชั้น อาชีพยังไม่รุนแรง การประกอบอาชีพมิได้เป็นไปโดยการสืบสายโลหิต กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการแต่งงานในกลุ่มสังคมเดียวกันยังไม่มี และก็ไม่มีข้อห้ามการเสพยาหารร่วมกับผู้อื่น² การแบ่งประชาชนออกเป็น 3 ชั้นชั้นนั้นก็เพียงเพื่อความสะดวกในการจัดระเบียบ องค์การทางสังคมและเศรษฐกิจเท่านั้น

พัฒนาการขั้นแรกของวรรณะ(Caste) เกิดขึ้นเมื่อชาวอารยันปฏิบัติต่อชนพื้นเมืองของอนุทวีปที่เรียกว่า ทาส (Dasas) ในลักษณะเหยียดหยามด้วยเป็นผู้แพ้ในสงครามระหว่างคน 2 กลุ่มนี้ และอาจด้วยเพราะความกลัวที่อารยันนั้นต้องอยู่ท่ามกลางคนพื้นเมืองที่เป็นประชากรส่วนใหญ่จึงได้สร้างกฎเกณฑ์ของการอยู่ร่วมกัน เพื่อมิให้เกิดการผสมกลมกลืนกันระหว่างประชาชน 2 เชื้อชาติ โดยที่ความแตกต่างของชน 2 กลุ่มนี้ก็เห็นได้ชัดอยู่แล้วว่ามีสีผิวแตกต่างกัน อารยันมีผิวขาว คนพื้นเมืองอินเดียมีผิวดำ ดังนั้น คำว่า วรรณะ ซึ่งในความหมายหนึ่งหมายถึง สีผิว จึงเกิดขึ้น การใช้สีผิวเป็นตัวกำหนดความแตกต่างของประชาชนนี้ น่าจะมีการตอกย้ำมากในระยะเวลาที่อารยันเข้ามาในอนุทวีปใหม่ ๆ ซึ่งต่อมาได้ฝังรากลึกในวัฒนธรรมของอารยันในแถบอินเดียตอนเหนือ อย่างไรก็ตามในระยะแรกนี้การแบ่งแยกเช่นนี้เป็นเพียงการแบ่งแยกระหว่างชาวอารยันกับประชาชนที่ไม่ใช่อารยัน โดยเชื่อว่า อารยันเป็นทวิชะ (Dvija) หรือวรรณะที่มีการเกิด 2 ครั้ง (Twice-born castes) ครั้งแรกเกิดโดยธรรมชาติ ครั้งที่ 2 คือ การรับเข้าสู่วรรณะ

มาถึงพัฒนาการขั้นนี้จึงปรากฏชนชั้นทางสังคม 4 ชั้นชั้น ซึ่ง 3 ชั้นชั้นแรกเป็นอารยันเป็นทวิชะ (ต่อมาความเป็นทวิชะจะจำกัดเฉพาะพราหมณ์เท่านั้น) ได้แก่

กษัตริยะ Kshatriyas คือนักรบและชนชั้นปกครอง

พราหมณะ Brahmins คือนักบวช

² กฎเกณฑ์เหล่านี้จะเกิดขึ้นภายหลังและมีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เช่น การแต่งงานนอกกลุ่มถือเป็นการทำผิดกฎวรรณะที่รุนแรงมาก

ไวศยะหรือแพศยะ Vaishyas คือเกษตรกร

ศูทร Shudras คือ ทาส และผู้มีสายเลือดผสมปนเป ระหว่างทาสกับอารยัน อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าสังคมอินเดียตอนนั้นจะแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มอย่างจริงจัง 3 กลุ่มแรกเป็นเพียงกรอบโครงกว้าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยการกำหนดของนักบวช ใน 3 กลุ่มแรกประกอบอาชีพต่าง ๆ กันไปยังไม่มีการกำหนดตายตัว การแบ่งนี้ก็ด้วยเหตุผลคือป้องกันการผสมปนเปกับกลุ่มที่ไม่ใช่อารยัน ส่วนกลุ่มที่ 4 นั้นก็คือกลุ่มทางเชื้อชาติ และอาชีพ (อันดับยต่ำคือเป็นแรงงาน)

พัฒนาการของระบบวรรณะนั้นพัฒนาไปโดยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และการปกครองของชาวอารยัน กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของอารยันจากอาชีพเร่ร่อนเลี้ยงสัตว์ ไปเป็นสังคมเกษตรกรรมที่มีการตั้งถิ่นฐานที่แน่นอน การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ก่อให้เกิดความชำนาญพิเศษในอาชีพการงาน หรือเกิดแรงงานที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน (Specialization of Labor) สังคมเกษตรกรรมก่อให้เกิดเกษตรกรก็คือ ศูทร ซึ่งเดิมเป็นผู้ใช้แรงงาน คนเหล่านี้ประกอบอาชีพเพาะปลูก ซึ่งอาจจะบนที่ดินของเจ้าของที่ดินที่เป็นอารยัน ก็คือ ไวศยะ ซึ่งเดิมเป็นเกษตรกร³ ชุมชนเกษตรกรรมก็นำไปสู่การค้าทั้งนี้ก็เนื่องจากความต้องการสินค้าของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นนั้นต่างกัน ดังนั้นชุมชนทางการค้าจึงเกิดขึ้น และก็จะนำไปสู่การผลิตซึ่งก่อให้เกิดชุมชนช่างฝีมือขึ้นเช่นกัน การเกิดกลุ่มทางเศรษฐกิจที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน ทำให้สังคมของอินเดียก้าวไปสู่การจัดระเบียบสังคมที่เข้มงวดยิ่งขึ้น

ท่ามกลางพัฒนาการทางเศรษฐกิจ การปกครองของชาวอารยันก็พัฒนารูปแบบจากชนเผ่าเข้าสู่ระบบอาณาจักรเผ่า ซึ่งทำให้ชนชั้นปกครอง และนักรบมีบทบาทเด่นชัดมากขึ้นในฐานะผู้ปกป้องคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของสมาชิกในสังคม รวมทั้งการขยายอาณาเขต บทบาทเหล่านี้ทำให้กษัตริย์และนักรบดูเหมือนว่าจะมีบทบาทสำคัญที่สุดในสังคม รองลงไปก็คือนักบวชและตามมาด้วยพ่อค้าและเจ้าของที่ดิน อันดับสุดท้ายก็คือเกษตรกร (กษัตริย์ะ พราหมณะ ไวศยะ และศูทรตามลำดับ) พัฒนาการทางสังคมเช่นนี้ทำให้นักบวชตระหนักว่าผู้ที่จะมีอำนาจสูงสุดในสังคม ก็คือผู้ที่มีสถานะทางสังคมสูงสุด ดังนั้นนักบวชจึงอ้างอำนาจในการมอบสภาวะความเป็นเทพให้กับกษัตริย์ ซึ่งสภาวะความเป็นเทพนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อสถานะของกษัตริย์ในเวลานั้น นอกจากนี้ นักบวชยังอ้างถึงกำเนิดของชนชั้นต่าง ๆ ว่าผูกพันกับพระเจ้า ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

³ ขอให้เข้าใจว่ากระบวนการเช่นนี้ต้องใช้เวลานานมากนับร้อย ๆ ปี

ดังนั้นการแบ่งชนชั้น (วรรณะ) จึงพัฒนาจนถึงขั้นที่ยอมรับทั่วไปในหมู่ชาวฮินดูว่า พราหมณ์ กษัตริย์ ไวศยะ ศูทร มีสถานะทางสังคม สูง-ต่ำ ลดหลั่นกันมาตามลำดับ แม้ว่าในห้วงเวลานั้น พื้นเมืองของอนุทวีปหรือกลุ่มทาสา จะเลื่อนสถานะจากผู้ใช้แรงงานรับใช้ชนอารยันเป็นเกษตรกร หรืออยู่ในวรรณะศูทร แต่ประชาชนในชนชั้นนี้ก็ยังคงถูกกีดกันจากสถานะทวิชะ และก็ยังถูกกีดกันไม่ให้เข้าร่วมในระบบความเชื่อของพระเวท การกีดกันนี้เองทำให้ชนชั้นศูทรหันไปนับถือพระเจ้า และระบบความเชื่อของตนเอง การแบ่งประชาชนให้มีสถานะทางสังคม สูง-ต่ำ ไม่เท่ากันในลักษณะเช่นนี้ ทำให้ในสมัยต่อ ๆ มา (นับร้อย ๆ ปี) สังคมอินเดียสามารถดูดกลืนกลุ่มคนเชื้อชาติต่าง ๆ ที่เข้าไปในอนุทวีปอินเดียให้เข้าไปในระบบสังคมของอินเดีย โดยจัดให้เป็นกลุ่มย่อย หรือที่เรียกกันว่า อนุวรรณะ (Sub-caste) ซึ่งมีความสูงต่ำของสถานะทางสังคมแตกต่างกันไป โดยขึ้นอยู่กับอาชีพ หรือแหล่งที่มาทางสังคม (Social origin) แล้วแต่กรณี (Thapar, Romila. 1966 p.39-40)

เป็นที่ยอมรับกันว่าระบบวรรณะของอินเดีย เป็นการจัดระเบียบทางสังคมที่ยอมรับว่ามนุษย์นั้นมีสถานะทางสังคมสูง-ต่ำ ไม่เท่ากัน และในขณะเดียวกันสมาชิกของชนชั้น (วรรณะ) ต่าง ๆ ก็ยังมีการกำหนดความสูง-ต่ำของสถานะทางสังคมให้สูงต่ำแยกย่อยลงไปอีก และที่สำคัญในสังคมอินเดีย⁴ ยังมีกลุ่มประชาชนที่มีได้อยู่ใน "ระบบ" คนเหล่านี้เป็นกลุ่มประชาชนที่ได้รับการดูถูกเหยียดหยามหรือถูกกีดกันไม่ให้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ทางศาสนาของชุมชน ไม่สามารถจะสนทนาหรือมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับคนใน "ระบบ" ได้ จะทำได้ก็เพียงพยายามอยู่ให้ห่างไกลจากคนในระบบ และมีปฏิสัมพันธ์กับคนในสถานะเดียวกันเท่านั้น ประเด็นต่อจากนี้ไปจะพยายามอธิบาย คนในระบบและนอกระบบโดยจะขอล่าวถึงคนนอกระบบก่อน เนื่องจากมีเนื้อหาที่สั้นกว่า ส่วนคนในระบบนั้นจะขอล่าวในลำดับต่อไป

ประชาชนที่จัดว่าอยู่นอกระบบสังคมกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดของสังคมอินเดียคือพวก จัณฑาล (Untouchables) การมีจัณฑาลในสังคมอินเดียนั้นในทวศนะของนักวิชาการบางคนถือว่าเป็นสิ่งชั่วร้ายของสังคมอินเดียที่มีการดูถูกเหยียดหยามมนุษย์ด้วยกัน แต่อย่างไรก็ตามพึงเข้าใจด้วยว่าปรากฏการณ์เช่นนี้ก็คือความพยายามในการจัดระเบียบของสังคม ให้สังคมดำเนินต่อไปได้อย่างปกติและสันติ เพื่อบรรลุถึงเป้าหมายสูงสุดของสังคม คือเพื่อธำรงรักษา "ธรรมะ" ที่พระเจ้าสร้างและให้สมาชิกของสังคม (แม้จะไม่ทุกคน) บรรลุโมกษะอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของชีวิต

⁴ ในที่นี้หมายถึงสังคมโดยรวมมิใช่ใน "ระบบวรรณะ"

มีผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกำเนิดของจันฑาลเอาไว้ว่าเกิดจากการแต่งงานข้ามวรรณะ โดยที่หญิงมีสถานะทางสังคม (วรรณะ) สูงกว่าชาย คือหญิงอยู่ในวรรณะพราหมณ์ ชายอยู่ในวรรณะศูทร บุตรที่เกิดมาจะเป็นจันฑาล เป็นผู้ที่คนในวรรณะสูง ๆ ไม่ควรถูกต้องสัมผัส หรือแม้แต่มองก็จะทำให้นัยน์ตาสกปรก ต้องชำระล้างให้หมดมลทิน

ความเห็นเกี่ยวกับกำเนิดของจันฑาลดังกล่าวดูเหมือนจะเป็นความเห็นที่เป็นที่ยอมรับกัน อย่างกว้างขวาง แต่อย่างไรก็ตามในที่นี้ใคร่ตั้งข้อสังเกตว่า การแต่งงานข้ามวรรณะโดยที่หญิงมีวรรณะสูงกว่าชายนั้นถือว่าเป็นการทำผิดกฎของวรรณะอย่างรุนแรง เพราะโดยปกติแล้วชาย-หญิง จะต้องแต่งงานภายในพวก หรือกลุ่มทางสังคมเดียวกัน (Endogamy) การละเมิดกฎของวรรณะนี้ ก็ถือว่าเป็นความผิดที่ร้ายแรง สามี-ภรรยา ก็ทำผิดตั้งแต่ยังไม่มีการเกิดบุตรเท่านั้นที่เป็นจันฑาล พ่อ-แม่ ก็น่าจะเป็นจันฑาลด้วย ดังนั้นจันฑาลน่าจะเกิดขึ้นจากการที่สมาชิกของสังคมทำผิดกฎของวรรณะ คล้าย ๆ กับทำผิดกฎหมาย (Canon Law) ของยุโรปยุคกลางที่ถูกขับออกจากศาสนา (Ex-communication) ในกรณีของสังคมอินเดียก็เช่นกัน การทำผิดกฎของวรรณะก็ต้องถูกลงโทษรุนแรงมากขึ้นอยู่กับกรณี หากรุนแรงมากอย่างเช่นการแต่งงานข้ามวรรณะก็คงถูกขับออกไป นอกจากนี้พฤติกรรมทางสังคมหรือวัฒนธรรมบางอย่างอาจทำให้ถูกมองได้ว่าเป็นคนนอกระบบวรรณะ เช่นการบริโภคเนื้อสัตว์ สังคมฮินดูเป็นสังคมมังสวิวัติ การบริโภคเนื้อสัตว์จะได้รับการดูถูกเหยียดหยามว่าสกปรก มีมลทิน ไม่มีใครคบค้าสมาคมด้วย

จันฑาลเป็นคนนอกวรรณะสังคมที่ไม่มีทางจะกลับเข้าไปสู่ระบบวรรณะได้อีกเลย อย่างไรก็ตามในสังคมอินเดียมีกลุ่มคนที่อยู่นอกระบบชั่วคราว หรืออยู่นอกระบบอันเนื่องมาจากเหตุการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นในชีวิตของคนผู้นั้น อย่างเช่น เด็ก ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งถึงพิธีรับเข้าวรรณะ ตัดจุก มอบสายคล้องไหล่ เมื่ออายุประมาณ 12-13 ปี ถือกันว่าเด็กยังอ่อนด้วยวัยวุฒิ และวุฒิภาวะ รวมถึงยังด้อยความรู้ ไม่สามารถแยกแยะ ผิด ถูก ได้ดี เขาจึงถือกันว่า เด็กอยู่นอกระบบชั่วคราว คงจะเพื่อหลีกเลี่ยงการลงโทษเด็กหากทำผิดกฎของวรรณะบางประการโดยไม่รู้ตัว หากเมื่อเข้าสู่วรรณะแล้วก็ต้องปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด คนอีกกลุ่มหนึ่งที่จัดได้ว่าอยู่นอกระบบปกติก็คือ หญิงหม้ายในสังคมอินเดีย หญิงหม้ายจะเป็นกลุ่มคนที่ด้อยโอกาส มีส่วนร่วมที่จะร่วมกิจกรรมทางสังคมกับคนในระบบได้เหมือนในสมัยที่สามียังมีชีวิตอยู่ จะต้องรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมไม่ว่าเป็นกิจกรรมทางศาสนา ทางสังคม ในกลุ่มของตนเองเท่านั้น กลุ่มคนนอกวรรณะ 2 ประเภทหลังนี้ แม้ว่า จะมีข้อกำหนด ข้อห้ามในการร่วมกิจกรรมทางสังคม ทางศาสนา แต่ก็มีได้รับการดูถูกเหยียดหยามจากสังคมเหมือนจันฑาล

ประชาชนที่อยู่ใน "ระบบ" สังคม หรือระบบวรรณะของอินเดียนั้นก็ได้แก่ ประชาชนที่อยู่หรือสังกัดวรรณะต่าง ๆ ที่มีสถานะทางสังคมสูงต่ำตามลำดับ ดังกล่าวไว้แล้ว ได้มีคำอธิบายถึงคนในวรรณะต่าง ๆ ของสังคมอินเดียเอาไว้โดยปราชญ์ชาวฮินดู ที่อ้างถึงอยู่มากมายในงานนี้นั้นก็คือ ปาฐกถาของนายตรีโลกนาถ ปาวา ซึ่งได้อธิบายไว้ถึงลักษณะ ธรรมะ (หน้าที่) ของคนในแต่ละวรรณะ รวมทั้งได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับระบบวรรณะในปัจจุบัน ดังนั้นจึงขอยกคำอธิบายมาไว้ ณ ที่นี้ ดังรายละเอียดคือ

พราหมณ์

คำว่าพราหมณ์ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับพระพรหม พระเวท และอาตมา ในคัมภีร์ธรรมศาสตร์ บอกไว้ว่า ผู้ใดผู้หนึ่งมีลักษณะ 11 ประการดังต่อไปนี้ ผู้นั้นย่อมเป็นพราหมณ์บางทีก็บ่งว่า ผู้เป็นพราหมณ์ย่อมมีลักษณะ 11 ประการตามธรรมชาติ คือ สม (๘) ทม (๘) ตป (๘) เสาจ (๘) สนโตษ (๘) กษมา สรลตา ชญาน (๘) ทยา อสติกตา และ สตย (๘) ซึ่งแต่ละข้อมีความหมายดังต่อไปนี้

1. สม (๘) หมายถึง สภาพที่ภายในจิตใจไม่มีความยุ่งยาก หรือปั่นป่วนด้วย กาม โภคะ โลก หรือหลง (โมหะ) แม้แต่ประการใด เป็นธรรมชาติของเขาเช่นนั้นแม้ตั้งแต่วัยเด็กมา ความวิกลจริต ยุ่งยากปั่นป่วนภายในจิตใจของบุคคลเช่นนี้ก็ไม่เกิดง่าย

2. ทม (๘) หมายถึง สภาพที่จิตใจได้รับการระงับไว้แล้ว กล่าวคือรู้จักข่มจิตใจของตนด้วยความสำนึกในเมตตาและมีสติอยู่เสมอ รู้จักมีจิตใจอดกลั้นไม่ปล่อยให้หวนไหวไปตามอารมณ์ได้ง่าย ๆ

3. ตป (๘) แปลตามศัพท์แปลว่า ความร้อน หรือ การร้อน แต่ในที่นี้มีความหมายว่าฝึกฝนแต่ในความประพฤติในอันที่จะหาความรู้ หาความจริงและพยายามแต่จะให้ประสบผลสำเร็จในการหาความรู้และความจริงนั้น ไม่ว่าจะต้องเผชิญกับความยากลำบากสักเพียงไร ก็พยายามพากเพียรจนสำเร็จผลลงให้จงได้

4. เสาจ (๘) แปลตามศัพท์ว่า ความบริสุทธิ์ หมายถึง การทำตนเองให้เป็นผู้มีความบริสุทธิ์ทั้งจิตใจและร่างกายนั่นเอง

5. สนโตษ (๘) หมายถึง สภาพที่พอใจ หรือมีความสุขอยู่แล้วในทางสันติ

6. กษมา หมายถึง ความอดกลั้น หรือความอดโทษ กล่าวโดยย่อก็คือ (สงบ) มีความพากเพียรพยายามและอดทน โดยถือเอาความเมตตากรุณาเป็นที่ตั้งนั่นเอง

7. สรลดา แปลว่า ความเชื่อหรือความตรงโดยนิสัย คือทั้งพูดตรงและทำตรง
8. ชญาน (๘) แปลว่า ความรู้ ความเห็น ความชอบ ความถูกต้อง หรือความวิเวก ในที่นี้หมายถึงความชอบทางการศึกษาหาความรู้นั่นเอง
9. ทยา หมายถึง ความมีเมตตากรุณาต่อชีวิต (๘) ทั้งหมด
10. อสติกตา ได้แก่ การมีความเชื่อถือไว้วางใจ และมอบความจงรักภักดีไว้ต่อพระพรหมนั่นเอง
11. สตย (๘) แปลตามศัพท์ว่า จริงหรือความจริง หรือศุภมติ (ความเห็นอันบริสุทธิ์ใจ) หรือความเห็นอันสุจริต กล่าวคือควรแสดงความซื่อสัตย์ต่อกันและกัน จนถึงทำให้เป็นที่ไว้วางใจกันและเชื่อใจกันได้โดยไม่คิดคดทรยศต่อกันอีกต่อไป
- เหล่านั้นคือ ข้อที่ควรประพฤติปฏิบัติหรือลักษณะความประพฤติของชนวรรณะพราหมณ์ กล่าวได้อีกอย่างหนึ่งก็คือ **ธรรมะของพราหมณ์** นั่นเอง นอกจากนี้ในหินทูธรรมศาสตร์ ได้มีการกำหนดการกระทำของชนในแต่ละวรรณะไว้ด้วยว่า วรรณะใดมีการกระทำชนิดไหนบ้าง ที่ชนในวรรณะนั้นจะพึงกระทำได้ โดยไม่เสื่อมเสีย และโดยสมควร ทั้งนี้บัญญัติไว้เพื่อความสะดวกในการครองชีพของชนแต่ละวรรณะ เช่น ชนวรรณะพราหมณ์นี้มีสิทธิหรือมีหน้าที่ ที่จะกระทำได้ถึง 6 ประการ คือ
1. ปฐนั ได้แก่การรับการศึกษาชั้นสูง และการพยายามแสวงหาความจริง
  2. ปาฐนั ได้แก่การให้การศึกษาแก่ผู้อื่น เช่น เป็นครู เป็นอาจารย์ เป็นต้น
  3. ยชนั ได้แก่การทำพิธีบูชาต่าง ๆ เช่น พิธียัชญ์ (หรือยัญญกรรม) และจัดพิธีการกุศลต่าง ๆ ด้วยตนเอง
  4. ยาชนั ได้แก่การทำพิธีบูชาต่าง ๆ เช่นพิธียัญญกรรม และพิธีการกุศลอื่น ๆ ตามความประสงค์ของผู้ใดผู้หนึ่ง ที่มีจิตศรัทธาใครจะให้ประกอบพิธีกรรมใด ๆ ให้
  5. ทานั ได้แก่การทำบุญให้ทานแก่ผู้อื่นตามกำลังเท่าที่จะสามารถทำได้
  6. ประติครห (๘) ได้แก่การรับทำบุญจากผู้มีจิตศรัทธา
- นอกจากสิทธิและหน้าที่ทั้ง 6 ประการดังกล่าวนี้แล้ว หากจำเป็นกล่าวคือ ในยามวิบัติกาล (คราวคับขันหรือในยามยากลำบาก) ผู้ที่แม้เป็นพราหมณ์ก็อาจประกอบภารกิจกรรมการค้าขายหรือธุรกิจอื่น ๆ อีกได้เพื่อแก่การครองชีพที่สมควรในชีวิตนี้

กษัตริย์

คำว่า **กษัตริย์** (บาลีว่า ชตตिय) แปลว่า นักรบหรือผู้ป้องกันภัย เป็นวรรณะที่ 2 รองจากวรรณะพราหมณ์ในหินธุกรรม วรรณะกษัตริย์นี้มีสิทธิปกครองประเทศชาติ ทุกรูปอย่าง ๆ ก็คือทำหน้าที่เป็นเจ้าของแผ่นดินนั่นเอง ในคัมภีร์ธรรมศาสตร์บ่งไว้ว่า ผู้ใดผู้หนึ่งมีลักษณะ 11 ประการดังต่อไปนี้ ผู้นั้นย่อมเป็นกษัตริย์ บางทีก็บ่งว่า ผู้เป็นกษัตริย์ย่อมมีลักษณะ 11 ประการตามธรรมชาติ คือ สุรตา วีรย (๒) ไทรย(๒) เตช(๒) ทาน(๒) ทม(๒) กษมา พราหมณภักติ ประสนนตา รักษาภาว(๒) และ สตย(๒) ซึ่งแต่ละข้อ มีความหมายดังต่อไปนี้

1. สุรตา แปลว่า ความกล้าหาญ ผู้เป็นวรรณะกษัตริย์ควรจะเป็นผู้มีความกล้าหาญและแข็งแรงเป็นวีระบุรุษในหมู่มชนได้ ไม่รู้จักมีความขลาดกลัว

2. วีรย(๒) แปลว่า แรงหรือกำลัง หรืออำนาจ ความเพียร ความมั่นคงในการรู้เผชิญภัย ตลอดจนความมั่นคงในการรบทัพจับศึก ผู้อยู่ในวรรณะกษัตริย์ควรมีลักษณะเช่นนี้ด้วย

3. ไทรย(๒) แปลว่า ความมั่นคง ไม่รู้จักเบื่อหน่ายทอดอย มีแต่ความเพียรพยายามอย่างมั่นคงอยู่เสมอเป็นนิตย์

4. เตช(๒) ตามศัพท์แปลว่า ความร้อน หรือ ร้อน แต่ในที่นี้หมายถึงความมียศและมีเกียรติ กล่าวคือรู้จักใช้อำนาจเท่าที่มีอยู่แล้วในทางที่ถูกต้องและสุจริต เพราะฉะนั้นผู้ที่จะได้ชื่อว่าเป็นกษัตริย์ควรจะเป็นผู้ที่ตั้งอยู่ในความสุจริตทุกประการ

5. ทาน(๒) แปลว่า การให้ หมายถึงความมีจิตใจที่เต็มไปด้วยอุปการะและชอบทำการอุปถัมภ์บำรุงแก่ผู้อื่นอยู่เสมอ เป็นนิตย์ คือชอบทำบุญ ฝึกฝนในการทำบุญนั่นเอง

6. ทม(๒)

7. กษมา

ทั้ง 2 ข้อแห่งลักษณะโดยธรรมชาติของกษัตริย์ซึ่งเหมือนกับ 2 ลักษณะของธรรมชาติแห่งพราหมณ์ (ดังได้กล่าวมาแล้วในลักษณะของพราหมณ์ 11 ประการ โปรดพลิกไปดูอีกครั้งหนึ่ง)

8. พราหมณภักติ แปลว่า ความภักดีต่อพราหมณ์ เพราะขึ้นชื่อว่าวรรณะกษัตริย์แล้วควรนับถือวรรณะพราหมณ์อยู่เสมอ ถ้าจะพูดไปแล้วก็ทำนองเดียวกับว่าวรรณะพราหมณ์สูงกว่าวรรณะกษัตริย์นั่นเอง กษัตริย์จึงต้องนับถือพราหมณ์

9. ประสนนตา แปลว่า ความว่าจริงยินดี ก็คือความไม่รู้จักวิตกและยิ่งไปกว่านั้นก็คือแสดงความยินดี และก่อให้เกิดความปลื้มปิติให้แก่ผู้อื่นด้วย หรือทำให้ผู้อื่นบังเกิดความยินดีเปรมใจไปด้วย

10. รักษาภาวะ หมายถึง การเตรียมตัวพร้อมอยู่เสมอในอันที่จะปกป้องรักษาประเทศชาติ และช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอ หรือเพื่อรักษาความยุติธรรม

11. สตย(ะ) ได้กล่าวมาแล้วในข้อสุดท้ายแห่งธรรมชาติและลักษณะของพรหมณ์ โปรดพลิกไปดูอีกครึ่งหนึ่ง

เหล่านี้คือ ข้อที่ควรประพฤติปฏิบัติ หรือลักษณะของชนในวรรณะกษัตริย์ กล่าวได้อีกอย่างหนึ่งคือ ธรรมะของกษัตริย์ นั่นเอง ผู้เป็นวรรณะกษัตริย์ควรฝึกให้เป็นนิสัยติดตนไปโดยธรรมชาติ นอกจากนั้นแล้วผู้เป็นวรรณะกษัตริย์ ควรมีการกระทำกำหนดไว้ด้วยว่าหน้าที่ของตนก็คือ 4 ประการนี้ กล่าวคือ

1. ปฐุณั
2. ยชนั
3. ทานั

ทั้ง 3 ประการแรกนี้จะสังเกตได้ว่าสิทธิและหน้าที่ของพรหมณ์และกษัตริย์คล้ายคลึงกันมาก จะต่างกันก็แต่เพียงว่า พรหมณ์ทำหน้าที่ ปาฐุ (สอน) และ ยาชณู (บูชา) ด้วยเท่านั้น

4. รักษา กษัตริย์เป็นรชก(ะ) (ผู้รักษา หรือผู้คุ้มครองป้องกัน) เพราะฉะนั้นกษัตริย์จึงต้องเป็นผู้มีความมั่นใจในการคุ้มครองรักษาดินแดน ป้องกันมิให้ผู้ที่ยอ่อนแอเป็นอันตรายไปได้ รู้จักใช้อาวุธต่าง ๆ รู้จักการยุทธวิธีตามสมัย ตลอดจนรู้จักหลักวิชากฎหมาย คือนิติศาสตร์ด้วย

นอกจากสิทธิและหน้าที่ทั้ง 4 ประการดังได้กล่าวมาแล้วนั้น หากจำเป็น กล่าวคือ ในยามวิบัติกาลพระธรรมศาสตร์ ก็ยังอนุญาตให้ผู้ที่ไม่เป็นกษัตริย์ก็อาจประกอบอาชีพอื่นได้ เช่นเป็นครูบาอาจารย์ ทำพิธีบูชาญและารกุศลต่าง ๆ ทำการกรสิกรรมและการค้าขาย เพื่อการครองชีพได้ ที่ทำไม่ได้เหมือนชนในวรรณะพรหมณ์มีอยู่อย่างเดียว คือรับทำบุญให้แก่ผู้อื่นไม่ได้เท่านั้นเอง

ไวศย(ะ) หรือ แพศย(ะ)

เป็นวรรณะที่ 3 ในหินทุธรรม หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ประกอบการค้าและพาณิชยกรรมต่าง ๆ ในคัมภีร์พระธรรมศาสตร์บ่งไว้ว่า ผู้หนึ่งผู้ใดมีลักษณะ 4 ประการดังต่อไปนี้ ผู้นั้นชื่อว่าเป็น ไวศย คือ

มีความเฉลียวฉลาดในการแลกเปลี่ยนสิ่งของต่าง ๆ หรืออีกนัยหนึ่งในการค้าขายนั่นเองมีความมั่นใจ ในการอุตสาหกรรมต่าง ๆ ด้วย เพราะอุตสาหกรรมมักเกิดมาควบคู่กับพาณิชยกรรมเสมอ

มีสมองดีในการคิดเลข บวก ลบ คูณ หาร ต้นทุน กำไร ฯลฯ และรู้จักว่าเมื่อไรควรเสีย เมื่อไรควรได้ รอบคอบอยู่เสมอ

3. มีความเชื่อถือและความจงรักภักดีต่อพระเป็นเจ้าคือพระพรหม ตลอดจนคำสั่งสอนของพระพรหมด้วย

4. มีความนับถือวรรณะพราหมณ์และวรรณะกษัตริย์ ทั้งนี้จะแสดงความนับถือนั้นออกมาได้ก็ด้วยการไปพบปะและสนทนากับชนในวรรณะพราหมณ์ เพื่อขอความช่วยเหลือหาความรู้ทางธรรม แล้วนำเอาความรู้นั้นมาใช้ในชีวิตประจำวัน มีการปฏิบัติตามคำสั่งสอนนั้น ๆ ด้วย ส่วนที่ว่าควรมีความจงรักภักดีต่อชนในวรรณะกษัตริย์นั้นก็คือควรปฏิบัติตามกฎหมาย โดยไม่ฝ่าฝืนแม้แต่ประการใด⁵

ข้อควรปฏิบัติของชนในวรรณะไวศยะนี้ก็คือให้ทำการประกอบอาชีพกสิกรรมและการค้าขาย แต่ในยามวิบัติกาลแล้ว พระธรรมศาสตร์ก็อนุญาตให้ประกอบอาชีพได้ทุกอย่างตามกาลเทศะ แต่ทว่ามีข้อแม้ว่าจะต้องเป็นอาชีพที่สุจริตเท่านั้นเอง

ศูทร

เป็นวรรณะที่ 4 ในหินทุธรรม ท่านว่าศูทรนี้มีกำเนิดมาจากเบื้องพระบาทของพระพรหม เพราะฉะนั้นจึงทำหน้าที่เป็น **เสวก(ะ)** คือเป็นผู้รับใช้ในกิจการงานต่าง ๆ โดยทั่วไปในคัมภีร์พระธรรมศาสตร์บ่งไว้ว่า ผู้ใดผู้หนึ่งมีลักษณะทั้ง 7 ประการ ต่อไปนี้ผู้นั้นได้เชื่อว่าเป็นศูทร คือ

1. **นมรตา** แปลตามศัพท์ว่าความอ่อนน้อม หรือ คด โค้ง งอ อันเป็นลักษณะของผู้ที่ต้องค้อมตัวคอยรับใช้ผู้น้อยอยู่เสมอด้วยความเสงี่ยมเจียมตน ในอีกนัยหนึ่ง นมรตา แปลว่า วินัย คือการวางตนให้จำกัดอยู่แต่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับโดยมีหิริโหดตปปะ(ความกลัวและความละอายต่อการที่จะประพฤติชั่ว) และมฤตดา (ความอ่อนหวาน หรือความเป็นผู้มีใจอ่อน ความละมุนละม่อมก็ได้) เป็นหลักอยู่ในความประพฤติและปฏิบัติ

2. **นิษกปฏิตา** แปลตามศัพท์ว่าความเป็นผู้ปราศจากความเฉื่อยชา ปราศจากการล่อลวง ปราศจากการตลบแต่ง ปราศจากความคดโกง กล่าวคือมีแต่ความซื่อสัตย์เยี่ยงทาส และผู้รับใช้ที่ดีมีหลักธรรมะ และความเจียมตัวเจียมกายแล้วทั้งปวง

3. **เสาจ(ะ)**

4. **อาสติกตา**

⁵ หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของไวศยะ คือเสैयाษีให้รัฐ (ผู้เขียน)

ทั้ง 2 ข้อนี้ โปรดดูในลักษณะข้อ 4 และข้อ 10 ของพราหมณ์

5. อสเตย(ะ) แปลว่า 'ไม่ลัก ไม่ขโมย ไม่กระทำโจรกรรมนั่นเอง

6. สตย(ะ) โปรดดูในลักษณะข้อ 11 ของพราหมณ์

7. อาทรวา(ะ) แปลตามศัพท์ว่า ภาวะแห่งความเคารพนับถือที่แสดงต่อหรือมีต่อผู้อื่น ในที่นี้ หมายถึงว่าควรมีความเคารพนับถือและจงรักภักดีต่อชนในวรรณะที่สูงกว่าทั้ง 3 วรรณะ ได้แก่ วรรณะพราหมณ์ วรรณะกษัตริย์ และวรรณะแพศย์

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ามีวรรณะเป็นศูทรที่ดีควรมีลักษณะทั้ง 7 ประการ ดังกล่าวแล้วคิดเป็นนิสัยหรือมีวาสนามาก่อนแล้วตามธรรมชาติ มีการกระทำอันได้กำหนดไว้แล้วว่า ควรกระทำหน้าที่รับใช้หรือเป็นคนใช้ของชนในวรรณะหลาย แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า จะเป็นทาสที่ไม่มีอิสรภาพเสียเลย ยังคงเป็นผู้มีอิสรภาพอยู่หากคอยเป็นผู้ช่วยของชนในวรรณะทั้งสามเท่านั้น กล่าวคือผู้เป็นวรรณะศูทรควรมีความรู้ในทางปรนนิบัติวิวัฒนาการต่อวรรณะทั้งสามที่สูงกว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับการงานของชนในวรรณะทั้งสี่นั้น ในยามวิบัตกาลแล้ว ชนทั้ง 4 วรรณะนั้นย่อมมีสิทธิที่จะกระทำการใดทุกสิ่งทุกประการ เพื่อความสะดวกในการครองชีวิตอยู่ในปัจจุบัน

นอกจากชนใน 4 วรรณะดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ในปัจจุบันนี้ท่านผู้มีเกียรติก็คงจะได้ยินกันมากแล้ว ถึงเรื่องของชนอีกวรรณะหนึ่งที่เรียกกันว่า **วรรณะจัณฑาลหรือจาดณฑาล** ชื่อของวรรณะนี้ความจริงไม่เคยมีปรากฏในพระเวทเลย วรรณะนี้จะมาจากไหน หรือตั้งแต่ในสมัยใดนั้น ข้าพเจ้าก็ยังไม่ได้ค้นคว้าหาเรื่องมาพอที่จะสามารถบรรยายให้ท่านฟังได้ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันข้าพเจ้ามีความนึกคิดอยู่ประการเดียวว่า วรรณะจัณฑาลก็มีสภาพของการเกิดมาเหมือนกับประเพณีทาสของไทยในสมัยโบราณที่ได้ล้มเลิกไปแล้วนั่นแหละ

วรรณะทั้งสี่ดังกล่าวแล้วนั้น ย่อมมีปรากฏอยู่ให้เห็นได้ในทั่วโลก ตั้งแต่สมัยโบราณกาลมาจนกระทั่งถึงบัดนี้ และย่อมจะยังมีอยู่แม้ในอนาคตด้วย ในส่วนตัวข้าพเจ้าเองเชื่อว่าวรรณะทั้ง 4 นี้ย่อมไม่มีใครจะสามารถกลบรอยให้หมดสิ้นไปเสียจากโลกนี้ได้ คนในโลกนี้จักต้องมีการแบ่งจำแนกออกไปเป็น 4 จำพวกใหญ่ ๆ อยู่เช่นนี้เสมอ

1. **วรรณะพราหมณ์** ได้แก่ ผู้ที่ยังความแพร่หลายให้เกิดแก่วิทยาการด้านต่าง ๆ กล่าวคือหากเขามีความชำนาญในวิชาหนึ่งวิชาใด แล้วนำเอาวิชานั้นไปสอนหรือเผยแพร่ให้แก่ผู้อื่น เราก็ถือได้ว่าเขาเป็นครูอาจารย์ในวิชาหนึ่ง ๆ จะเป็นวิชาจิตศาสตร์ นิติศาสตร์ ดาราศาสตร์ วิทยาศาสตร์ อักษรศาสตร์ หรือแพทยศาสตร์ก็แล้วแต่ เราก็ต้องถือว่าเขาเป็นวรรณะพราหมณ์อยู่นั่นเอง

2. **วรรณะกษัตริย์** ได้แก่ ผู้มีอาชีพเป็นทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ หรือ ตำรวจ ทั้งตำรวจภูธรและตำรวจนครบาล ฯลฯ เหล่านี้ถือว่าเป็นวรรณะกษัตริย์ทั้งสิ้น และผู้มีเกียรติสูงสุดในวรรณะก็คือ พระเจ้าแผ่นดินหรือพระมหากษัตริย์นั่นเอง

3. **วรรณะแพศย์** ได้แก่ ผู้ที่มีความสนใจในทางการกสิกรรมและการค้าขาย (พาณิชยการ) ทุกประเภท

4. **วรรณะศูทร** ได้แก่ ผู้ที่ทำหน้าที่รับใช้ในกิจการงานทุก ๆ ประเภทและทุกแห่งทุกมุม เรียกว่าศูทรได้ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็ช่างฝีมือประเภทหนึ่งประเภทใดหรือมากกว่า 1 ประเภทก็ได้ทั้งสิ้น

เรื่องวรรณะนี้ในคัมภีร์ต่าง ๆ ของ힌ดูธรรมได้สอนไว้ว่า ผู้ที่ถือกำเนิดมาเป็นมนุษย์ทุก ๆ คน ควรจะกระทำตนให้เป็นไปตามวรรณะที่ได้กำหนดไว้แล้ว ถ้าทำได้เช่นนั้น การงานของเขา ก็จะสำเร็จ ลุล่วงไปได้อย่างสมบูรณ์ และได้ผลดียิ่ง ในภาคนี้อำนาจเจ้าจึงใคร่จะขอบรรยายต่อว่าด้วยเรื่อง การตัดสินวรรณะ เขาจะมีวิธีสังเกตรู้ได้อย่างไรว่าใครเป็นวรรณะใดตามคัมภีร์พระเวท? ทั้งนี้โดยให้เทียบเคียงกับความเป็นไปเท่าที่เราระสบกันอยู่ในปัจจุบันในประเทศอินเดีย

ในอินเดียปัจจุบัน ปรากฏว่ามีหลักอยู่ 2 ประการในการแบ่งวรรณะ คือ หลักชนมชาติ กับ หลักกรรมชาติ ชนมชาตินั้นถือ วรรณะหมายถึงตระกูล ฝ่ายที่ถือชนชาติอธิบายว่า คนเกิดมาจาก วรรณะใดก็เป็นคนในวรรณะนั้น เช่นพ่อแม่เป็นวรรณะพราหมณ์ลูกก็เป็นวรรณะพราหมณ์ไปด้วย ไม่ว่าจะมียุทธลักษณะของความเป็นพราหมณ์อยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม ส่วนฝ่ายที่ถือกรรมชาติก็ถือกันว่าอาชีพ หรือการกระทำของคนนั้น ๆ ไปตรงกับลักษณะของวรรณะใด ก็ให้ถือว่าคน ๆ นั้น เป็นวรรณะนั้น ๆ เช่น นาย ก. มีพ่อแม่ที่เป็นวรรณะพราหมณ์แต่นาย ก. ทำการค้าขายอยู่ เช่นนั้นก็ถือกันว่านาย ก. เป็นวรรณะแพศย์ดังนี้เป็นตัวอย่าง

แต่ในสมัยโบราณ การตีความหมายของพระเวทไม่ตรงกับในสมัยปัจจุบันเสียแล้ว เพราะตอนหนึ่งของพระเวทบ่งไว้ว่า "วรรณะย่อมมีติดมากับทุก ๆ คนตั้งแต่แรกเกิด" แต่แล้วอีกตอนหนึ่งก็บอกว่า วรรณะทั้งสี่มีลักษณะแต่ละวรรณะเป็นอย่างไรบ้างก็แล้วแต่ "คนใดมีลักษณะตรงกับวรรณะใด ก็ให้ถือว่าคน ๆ นั้นเป็นวรรณะนั้น" โดยประการฉะนี้ถ้าเราถือชนชาติ ก็จะไม่ตรงกับคำสั่งสอนใน คัมภีร์พระเวท เพราะลักษณะไม่ตรงกันหรือคลาดเคลื่อนกันไป เช่น พ่อแม่เป็นวรรณะพราหมณ์จริง ส่วนลูกไม่มีลักษณะพราหมณ์แต่ประการใดเลย แต่ไปมีลักษณะตรงกับวรรณะกษัตริย์ที่ตนเคย เห็นในวัยเด็กตั้งแต่เกิดมาก็มี เช่นนี้พวกชนชาติถือว่าลูกคนนั้นเป็นวรรณะพราหมณ์ด้วย ซึ่งดูจะไม่ สู้ถูกต้องนัก

แต่ถ้าเราจะถือหลักกรรมชาติบ้าง สมมุติว่านาย ก. เป็นครูคนหนึ่ง ธรรมดา เมื่อรู้แล้วว่ นาย ก. เป็นครู เราก็ต้องถือเสียว่า นาย ก. เป็นวรรณะพราหมณ์ แต่ตามความจริงแล้ว นาย ก. ไม่ได้มี

ความสนใจในงานครูเลย ตรงข้ามเขากลับไปมีความสนใจในการค้าขาย แต่เป็นเพราะเขาไม่สามารถจะค้าขายได้ เขาก็ต้องสมัครไปเป็นครู ความจริงแล้วเขาไม่ยากสอน แต่เขาก็ต้องสอน เพราะฉะนั้น ไม่วันใดก็วันหนึ่งเขาอาจจะเลิกงานครูนี้เสียได้ แล้วก็ไปทำการค้า เช่นนี้ก็เรียกว่าเขาเป็นวรรณะแพศย์ ถ้าถือตามหลักนี้ คน ๆ หนึ่งอาจจะมิวรรณะได้ตั้งหลายวรรณะเพียงแต่ชีวิตในชาติเดียวเท่านั้นซึ่งนับว่าไม่เป็นการเหมาะสม เพราะเรียกว่าไม่ได้ถือเอาลักษณะเป็นใหญ่ หากถือเอาแต่กรรมในปัจจุบันมาเป็นใหญ่เท่านั้น

เพราะฉะนั้นเราจึงสรุปได้ว่า เราควรถือตามคำสั่งสอนของพระเวทดังต่อไปนี้ว่ามีความเหมาะสมและมีประโยชน์ต่อปวงมนุษยชาติทั้งหมดคือ **ที่ว่าวรรณะติดตัวมาตั้งแต่แรกเกิดนั้น** หมายความว่าทุกคนมีวรรณะใดวรรณะหนึ่งมาตั้งแต่แรกเกิดแล้วอันเป็นผลลัพธ์ที่ได้มาเนื่องจากกรรมที่เขาได้ทำมาแล้วในชีวิตอดีต เช่น นาย ก. เป็นคนวรรณะศูทรผู้หนึ่ง เขาได้เข้าทำงานกับคนวรรณะกษัตริย์โดยรับหน้าที่เป็นคนใช้อยู่ในครัว โดยวิธีนี้นานไปเขาก็มีความรู้ทางการครัว และทางอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้นทุกวัน ๆ โดยสัมผัสทั้ง 5 ประการ แต่ก็โดยที่เขาไม่ได้รู้สึกตัวเองเลย ครั้นเมื่อเขาสิ้นชีวิตไปแล้วต้องมาเกิดใหม่อีก คราวนี้เมื่อดวงวิญญาณของเขามาเกิดใหม่ เขาก็ติดเอานิสัยของกษัตริย์มาด้วย อันนี้แหละเป็นลักษณะของกษัตริย์สำหรับชีวิตที่ 2 นี้ซึ่งเราเรียกเขาว่าเป็นวรรณะกษัตริย์ เพราะเขามีนิสัยเหมือนวรรณะกษัตริย์มาตั้งแต่วัยเด็ก ต่อไปถ้าเขามีโอกาสได้เล่าเรียนวิชาทหาร เขาก็จะเป็นทหารแล้วกลายเป็นทหารที่ดี มีชื่อเสียง มียศและมีเกียรติยิ่งทางการงาน ทั้งนี้ก็เพราะเขาได้มีโอกาสทำงานตามวรรณะของเขาอย่างแท้จริงนั่นเอง

ด้วยเหตุฉะนั้น หินทุธรรมจึงได้สั่งสอนว่าวรรณะเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตของคนเรา เราพึงพิศุจน์เสียก่อนว่าเด็กคนไหนมีวรรณะใดบ้าง? เมื่อได้รู้ว่าเด็กคนนั้นมีลักษณะตรงกับวรรณะนั้นแล้วจึงค่อยจัดการให้เขาได้เข้าศึกษาเล่าเรียนตามวรรณะนั้น ๆ ต่อไป เมื่อเขาเล่าเรียนสำเร็จแล้วก็ป็นอันว่าหน้าที่ของพ่อแม่และครูบาอาจารย์หมดไปเปลาะหนึ่ง ต่อจากนั้นก็ตกเป็นหน้าที่ของเขาเองที่จะปฏิบัติตนตามวรรณะนั้นเรื่อย ๆ ไป

ไม่ต้องสงสัยว่าถ้ามนุษยชาติในโลกนี้ทุก ๆ คนจะนำเอาหลักอันนี้ไปใช้แล้ว มนุษย์เราก็จะมีแต่ความสำเร็จ ในทำนองตรงข้าม หากมนุษยย์ไม่ได้มีโอกาสกระทำการงานไปตามวรรณะของตน การกระทำของมนุษยย์ส่วนมากก็จะประสพแต่ความไร้ผล มีเป็นส่วนน้อยเหลือเกินที่จะได้พบความสำเร็จ แต่ถึงกระนั้นการงานนั้น ๆ กว่าจะลุล่วงไปได้ก็กินเวลานาน และถึงแม้จะลุล่วงไปได้ก็กินเวลานาน และถึงแม้จะลุล่วงไปก็ดูไม่ค่อยจะมีความงามหรือความหมายใด ๆ ยกตัวอย่างเช่นนาย จ. กับ ข. เป็นพี่น้องกันเรียนมาจากโรงเรียนแห่งเดียวกัน และไปเป็นครูก็ไปเป็นครูอยู่โรงเรียนเดียวกัน ได้ปริญญามาก็เหมือน ๆ กัน นาย จ. มีความสามารถสอนหนังสือให้นักเรียนเข้าใจได้ดี นักเรียนก็ตั้งใจ

เรียนหนังสือสนุก และมีความรักต่อนาย จ. ผู้เป็นครู ครู จ. เองก็รักนักเรียนต่างฝ่ายต่างรักใคร่สามัคคี มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันอย่างกระชับแน่น

แต่ครู จ. ผู้เป็นพี่ชายนั้น แม้จะเริ่มการสอนมาก่อนครู จ. แต่ก็ไม่สามารถจะสู้ครู จ. ได้ นักเรียนเองก็ไม่ชอบครู จ. ครู จ. ก็ไม่ชอบหน้านักเรียน ท่านทราบหรือไม่ว่าเป็นเพราะเหตุไร? ก็เพราะว่าครู จ. เป็นวรรณะพราหมณ์ แต่ครู จ. มิใช่วรรณะพราหมณ์เท่านั้นเอง? นี่เป็นนิทรรศนุภาพ วรรณะเปรียบเทียบให้เห็นว่าคนเราถ้ามีความประสงค์จะทำงานการให้สำเร็จเรียบร้อยลงไปด้วยอุทิศแล้ว ก็ควรถือหลักวรรณะติดตัวไปด้วยเสมอในการทำงาน ในสมัยโบราณ ผู้เป็นพ่อแม่มักจะพยายามหาวิธีตรวจพิจารณาดูว่าเด็กของตนมีลักษณะตรงกับวรรณะใด อาจจะใช้ความตั้งสังเกต เอาว่าเด็กนั้นมีนิสัยอย่างไร? ชอบของสิ่งไร? ชอบกินอะไร? ชอบเล่นของเล่นชนิดไหน? ฯลฯ การตั้ง ความสังเกตเหล่านี้เขาจะทดลองสังเกตมาตั้งแต่เด็กอายุ 1 ขวบจนถึง 8 ขวบ เมื่อทราบได้แน่นอน แล้วว่าเด็กคนนั้นมีลักษณะส่วนมากไปตรงกับวรรณะใด เขาก็จะจัดการให้ได้เรียนไปตามวรรณะนั้น ต่อไป ดู ๆ ก็คล้าย ๆ กับวิธีการแนะนำในสมัยปัจจุบันเหมือนกัน ต่างแต่วิธีนั้นได้กลายพิธีการ ทางศาสนาหรือทางขนบธรรมเนียมประเพณีไปเสียแล้ว กล่าวคือพอเด็กมีอายุได้ 6 เดือนขึ้นไป (ยังไม่ทันถึง 1 ขวบ) จะทำพิธีที่เรียกว่า "อนนปราศน" (การบ้วนข้าวเด็กเป็นครั้งแรก) และนับตั้งแต่วันนั้นมา เด็กก็จะเริ่มกินอาหารต่าง ๆ ได้ เพราะก่อนหน้านั้นขึ้นไป เด็กจะได้อินแต่น้ำนมโดยเฉพาะเท่านั้น